

ΑΠΟΨΗ

Του **Χρύσανθου Μανώλη**
chrysanthosm@philelefttheros.com

Οι δηλώσεις του υπουργού Ενέργειας την Παρασκευή, στο πλαίσιο ενεργειακού συνεδρίου της ΟΕΒ και της Top Kinisis, ήταν κάτι παραπάνω από σημαντικές.

Έως και τον Φεβρουάριο, η προηγούμενη Κυβέρνηση επαναλάμβανε μονότονα πως προτεραιότητα παραμένει η πώληση-μεταφορά του φυσικού αερίου από το Αφροδίτη στην Αίγυπτο. Κι ας έχει χρόνια να καταγραφεί κάποια σημαντική εξέλιξη προς αυτή την κατεύθυνση. Ίσως η τελευταία αξιολογητή κίνηση ήταν η υπογραφή συμφωνίας για το σχέδιο ανάπτυξης του Αφροδίτη, το 2019. Που συνοδεύτηκε με τροποποίηση συμβολαίων, ώστε να προσδοκούν σε μεγαλύτερα κέρδη οι εταιρείες, έναντι της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και από τότε, σχεδόν τίποτα. Η συμφωνία παραμένει στα χαρτιά και ουδέν επιτρέπει αισιοδοξία ότι επίκειται εφαρμογή της.

Μετά την εξαγορά της Noble Energy από τη φοβερή και τρομερή Chevron, το 2020, πιστέψαμε όλοι πως, δεν γίνεται, θα έπαιρνε μπρος επιτέλους ο σχεδιασμός για ανάπτυξη του κοιτάσματος. Πέσαμε έξω. Ο αμερικανικός κολοσσός δεν έδειξε και δεν δείχνει καμιά διάθεση να βάλει χρήμα για να γίνουν οι επενδύσεις εξόρυξης του φυσικού αερίου.

Η όλη υπόθεση αγγίζει τα όρια της κοροϊδίας. Όσο βάσιμη κι αν είναι η εκτίμηση πολλών ότι με άλυτο το Κυπριακό δύσκολα θα βγάλουμε και θα πουλήσουμε αέριο. Όμως, όταν η Chevron αναλάμβανε τις υποχρεώσεις της Noble έναντι της Δημοκρατίας ήξερε πολύ καλά τα γεωπολιτικά δεδομένα. Οφείλει, βάσει των συμβολαίων που τη δεσμεύουν, να υλοποιήσει το σχέδιο ανάπτυξης. Αν δεν θέλει ή αν δεν μπορεί ή αν έχει άλλες προτεραιότητες, η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είναι υποχρεωμένη για την ακρίβεια δεν δικαιούται, έναντι των πο-

Αν μη τι άλλο, κάτι κινήθηκε για αέριο

λιτών της- να περιμένει επ' άπειρον. Οφείλει να αναζητήσει άλλες λύσεις και άλλους εταίρους. Γνωστή η ρήση για τις πορτοκαλιές και τα πορτοκάλια.

Και βγαίνει ξαφνικά ο νέος υπουργός Ενέργειας και λέει, μία μέρα μετά την επιστροφή του από επίσημη επίσκεψη στην Αίγυπτο, πως ξέρουμε και εμείς να αξιοποιήσουμε το Αφροδίτη. Για την ακρίβεια, θέλουμε να αξιοποιήσουμε για πάρτη μας αέριο από το Αφροδίτη. Διότι έχουμε επείγουσα ανάγκη φθινό φυσικό αέριο για φθνή ηλεκτροπαραγωγή. Γιατί να το στείλουμε στην Αίγυπτο, για τις ανάγκες της εσωτερικής αγοράς της φίλης χώρας, με συμφωνίες που δύσκολα θα είναι συμφέρουσες; Διότι, άλλο είναι να πωλήσεις αέριο μέσω αγωγού για να το δουλέψει η αιγυπτιακή οικονομία και άλλο να το υγροποιείς σε τερματικό της Αιγύπτου και να το πωλείς πανάκριβα στους Ευρωπαίους εταίρους. Και όταν ο υπουργός λέει πως η Αίγυπτος καίγεται για αέριο στο εσωτερικό της, μάλλον εννοεί πως δεν υπάρχει προοπτική για υγροποίηση του Αφροδίτη στο Ίντικου για εξαγωγές. Δεν το ήξερε αυτό η προηγούμενη Κυβέρνηση; Πιθανότατα το ήξερε. Γιατί, τότε, επέμενε να μας λέει για υγροποίηση του κυπριακού αερίου στην Αίγυπτο και τα

χρόνια περνούσαν χωρίς την παραμικρή θετική εξέλιξη;

Θα είναι, όμως, συμφέρουσα για την κυπριακή ηλεκτροπαραγωγή και την οικονομία ευρύτερα η τεράστια δαπάνη για την αξιοποίηση του Αφροδίτη, απλά για να το καταναλώσουμε εμείς (θεωρητικά μάς αρκεί για 150 έτη περίπου!), δεδομένου ότι σε λίγα χρόνια η ΕΕ εννοεί να μην χρησιμοποιούνται υδρογονάνθρακες στην ενέργεια; Όχι. Και κάπου εδώ, ο Γιώργος Παπαναστασίου συγκεκριμενοποίησε την Παρασκευή έναν φιλόδοξο σχεδιασμό, μπας και βγούμε από το αδιέξοδο: Επείγμαστε για φθινό φυσικό αέριο και φθινό ρεύμα. Επείγμαστε για λιγότερους ρύπους, για τους οποίους φθάσαμε να πληρώνουμε 300 εκατομμύρια ευρώ τον χρόνο. Αν περιμένουμε να φέρουμε αέριο από το Αφροδίτη, θα μας πάρει κάποια χρόνια, καθώς θα ξεκινήσουμε από το μηδέν. Αν πείσουμε, βέβαια, τη Chevron να κουνήσει το δακτυλάκι της. Δεν έχουμε, όμως, άλλο χρόνο για χάσιμο.

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα μπορούσαν να είναι μια λύση για ουσιαστικά φθινό ρεύμα, πρώτον, αν το ηλεκτρικό μας σύστημα μπορούσε να διαχειριστεί με ασφάλεια πολύ μεγαλύτερη ισχύ, χωρίς να κινδυνεύει με κατάρρευση, καθώς δεν έχει

στήριξη από επαρκή αποθήκευση και από διασύνδεση με άλλα δίκτυα και, δεύτερον, αν βρίσκαμε τρόπο να πιέσουμε τους ιδιοκτήτες των φωτοβολταϊκών και τους προμηθευτές να πωλούν -με πραγματικό ανταγωνισμό- κοντά στο κόστος τους, με λογικό κέρδος. Δεν βρήκαμε τον τρόπο, διότι δεν θέλουμε να βγαίνουμε σε προσφορές. Και σε όποιον αρέσει.

Έως πρόσφατα πιστεύαμε πως μια καλή λύση θα ήταν το τερματικό υγροποιημένου αερίου στο Βασιλικό. Αφού καταφέραμε την ΕΕ να βάλει 100 εκατ. ευρώ στην επένδυση, ως κορηγία, υπήρχαν ελπίδες για φθινότερο ρεύμα.

Τα έκανε μαντάρα, όμως ο ανεκδιήγητος Πούτιν, τα έκανε μαντάρα και η ηγεσία της ΕΕ και βρεθήκαμε να κοστίζει το LNG 40-50 δολάρια ανά mBTU, από 10-12 δολάρια που συζητούσαμε για την Κύπρο παλαιότερα, κάτι εξωπραγματικό και ασύμφορο για μας.

Υπάρχει εναλλακτική επιλογή για γρήγορη εισαγωγή φθνού φυσικού αερίου, αφού και να καταφέρουμε να φέρουμε το Αφροδίτη δεν μπορούμε να το κάνουμε σύντομα;

Υπάρχει, λέει ο υπουργός Ενέργειας.

Και εξήγησε την Παρασκευή πως πρέπει να εξαντλήσουμε τις δυνατότητες για εισαγωγή αερίου με αγωγό (σ.σ. από τα κοιτάσματα της Energean στο Ισραήλ), αφού και διαθέσιμο απόθεμα υπάρχει και υφιστάμενη υποδομή (FPSO για την άντληση και επεξεργασία) και πολύ φθινότερο θα είναι από το LNG.

Όμως, όπως εξήγησε ο κ. Παπαναστασίου, πρέπει παράλληλα και ταυτόχρονα να προωθήσουμε με δυναμισμό τις διαδικασίες για τη μεταφορά αερίου από το Αφροδίτη στο Βασιλικό. Για ασφάλεια προμήθειας καυσίμου. Και για ένα άλλο λόγο, όμως: Για να μπορέσουμε να συζητήσουμε με ενδιαφερόμενες εταιρείες (αυτές που διαχειρίζονται τα κυπριακά τεμάχια, την Energean και άλλες) την προοπτική ενός τερματικού υγροποίησης φυσικού αερίου στην Κύπρο, για εξαγωγές, ώστε και η Energean να βρει διέξοδο στις ακριβές και συμφέρουσες αγορές LNG στην Ευρώπη και να δημιουργηθούν συνθήκες συμφέρουσας αξιοποίησης του Αφροδίτη, για να συμφέρει και η χρήση μέρους του αποθέματος στην Κύπρο.

Αν μη τι άλλο, κάτι κινήθηκε μετά από πολυετή λήθαργο.